

Uzasadnienie

Konieczność wydania rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania z działalności brokerskiej wynika z upoważnienia ustawowego zawartego w art. 81 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. z 2018 r. poz. 2210, z późn. zm). Zgodnie z upoważnieniem ustawowym minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi szczegółowy zakres, częstotliwość, formę i sposób sporządzania sprawozdania z działalności brokerskiej oraz termin i sposób jego przedstawiania organowi nadzoru, mając na względzie umożliwienie organowi nadzoru efektywne przetwarzanie i analizowanie tych danych.

Ustawa o dystrybucji ubezpieczeń uchyla dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077). Ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym nie zawierała analogicznego upoważnienia ustawowego zobowiązującego brokerów do sporządzania sprawozdań z wykonywanej działalności i przekazywania ich organowi nadzoru. Jednakże w praktyce brokerzy ubezpieczeniowi i brokerzy reasekuracyjni przygotowywali takie sprawozdania na żądanie organu nadzoru na formularzach utworzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego. Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, organ nadzoru miał prawo żądać od podmiotów prowadzących działalność brokerską wyjaśnień i informacji dotyczących ich działalności i gospodarki finansowej oraz zarządzić przekazywanie wymaganych danych. Odrębne formularze sprawozdawcze zostały utworzone odpowiednio dla brokera ubezpieczeniowego będącego osobą fizyczną, brokera ubezpieczeniowego będącego osobą prawną, brokera ubezpieczeniowego wykonującego działalność brokerską w zakresie reasekuracji będącego osobą fizyczną oraz brokera ubezpieczeniowego wykonującego działalność brokerską w zakresie reasekuracji będącego osobą prawną.

Zgodnie z projektem rozporządzenia (§ 2 projektu i załączniki nr 1 - 4 do projektu) szczegółowy zakres sprawozdania sporządzanego przez brokerów nie będzie różnił się istotnie od zakresu sprawozdania dotyczącego działalności brokerskiej przekazywanego przez brokerów na żądanie organu nadzoru na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Analogicznie jak dotychczas sprawozdania z działalności brokerskiej będą złożone z trzech części składowych: części I „Podstawowe dane brokera”, części II „Informacje o wykonywanej działalności brokerskiej” oraz części III „Podstawowe informacje finansowe”. Proponowanych kilka istotnych zmian dotyczących zakresu sprawozdań z działalności brokerskiej, które rozszerzają wymogi informacyjne, wynika przede wszystkim z przepisów ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, które nie miały odpowiedników w uchylanej ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Szczegółowy zakres informacji zawartych w części I sprawozdania został określony w § 2 ust. 2 projektu rozporządzenia. W przypadku brokera będącego osobą fizyczną zakres informacji będzie obejmował dane dotyczące brokera (imię lub imiona i nazwisko, numer PESEL albo innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, miejsce zamieszkania, siedzibę i adres, numer NIP, firmę, pod którą broker wykonuje działalność, data i numer wydania

zezwolenia), adres do korespondencji, informacje o liczbie osób zatrudnionych u brokera w roku kalendarzowym, wykaz osób fizycznych, przy pomocy których broker wykonywał czynności brokerskie w roku kalendarzowym oraz wykaz pracowników brokera, niebędących osobami, przy pomocy których broker wykonywał czynności brokerskie w roku kalendarzowym. Analogiczne informacje będą przedstawiać brokerzy będący osobami prawnymi. Ponadto zakres informacji zawartych w sprawozdaniu z działalności brokerskiej sporządzonych przez takich brokerów będzie obejmował także dane osobowe osób wchodzących w skład zarządu (imię i imiona lub nazwisko, numer PESEL albo innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, miejsce zamieszkania, pełniona funkcja), tożsamość akcjonariuszy lub udziałowców brokera (informacja powinna obejmować wszystkich akcjonariuszy lub udziałowców) oraz tożsamość osób posiadających bliskie powiązania z brokerem. Należy zwrócić uwagę, że informacje dotyczące tożsamości akcjonariuszy lub udziałowców brokera powinny obejmować dane wszystkich takich podmiotów. Zapewni to organowi nadzoru pełną informację na temat zmian w strukturze kapitału zakładowego brokera w trakcie roku kalendarzowego objętego sprawozdaniem z działalności brokerskiej.

Najważniejsza zmiana w stosunku do treści formularzy przekazywanych na żądanie organu nadzoru polega na zobowiązaniu brokerów do przedstawiania wykazu pracowników brokera niebędących osobami, przy pomocy których broker wykonywał czynności brokerskie i podawania ich danych osobowych obejmujących imię i nazwisko oraz numer PESEL albo numer innego dokumentu potwierdzającego tożsamość). Umożliwi to organowi nadzoru weryfikację, czy takie osoby postępują zgodnie z przepisami art. 30 ust. 8 i 9 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń. Pozostałe zmiany polegające na przeniesieniu informacji dotyczącej wykonywania przez brokera innej działalności niż działalność brokerska oraz – w przypadku brokerów będących osobami prawnymi – informacji o zaangażowaniu osób wchodzących w skład zarządu w innych podmiotach wykonujących działalność brokerską lub inną działalność w zakresie pośrednictwa finansowego do części II sprawozdania „Informacje o wykonywanej działalności brokerskiej” oraz rezygnacja z podawania przez brokerów numeru REGON, mają charakter porządkowy.

Szczegółowy zakres informacji zawartych w części II sprawozdania „Informacje o wykonywanej działalności brokerskiej” został określony w § 2 ust. 3 projektu rozporządzenia. Zakres informacji dotyczący wykonywanej przez brokerów działalności w znacznym stopniu powtarza zakres informacji zawartych w formularzach przekazywanych przez brokerów do organu nadzoru zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Brokerzy będą obowiązani informować organ nadzoru o podstawowych warunkach zawartej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywanej działalności brokerskiej (nazwa zakładu ubezpieczeń, numer dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia, wysokość sumy gwarancyjnej, zakres podmiotowy), zgłoszonych roszczeniach z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej, zlecaniu czynności brokerskich wymagających specjalistycznej wiedzy innym podmiotom, współpracy z innymi podmiotami wykonującymi działalność brokerską oraz, w przypadku brokera ubezpieczeniowego, skargach na wykonywaną działalność brokerską, które wpłynęły do brokera (liczba, krótki opis oraz informacja o sposobie rozpatrzenia skarg).

W projekcie rozporządzenia proponuje się wprowadzenie dwóch ważnych zmian w stosunku do treści formularzy przekazywanych na żądanie organu nadzoru w części II sprawozdania o wykonywanej działalności brokerskiej. Pierwsza zmiana polega na zobowiązaniu brokerów ubezpieczeniowych do przedstawiania informacji o reklamacjach związanych z wykonywaną działalnością brokerską, które wpłynęły do brokera. Zakres przedstawianych informacji będzie obejmował liczbę reklamacji, opis reklamacji oraz informację o sposobie rozpatrzenia reklamacji. Wprowadzona zmiana zapewni zgodność przepisu rozporządzenia z regulacją zawartą art. 32 ust. 3 pkt 3 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, zgodnie z którą broker ubezpieczeniowy jest obowiązany do prowadzenia rejestru skarg i reklamacji. Z kolei zgodnie z art. 33 ust. 5 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, wskazany obowiązek nie ma zastosowania do brokera reasekuracyjnego. W związku z powyższym sprawozdanie brokera reasekuracyjnego nie będzie obejmowało danych i informacji dotyczących skarg i reklamacji.

Druga proponowana zmiana polega na zobowiązaniu brokerów do informowania organu nadzoru czy osoby wykonujące czynności brokerskie odbywały szkolenia. Wprowadzenie tego wymogu informacyjnego wynika z art. 12 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, który nakłada na osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń oraz osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie reasekuracji do odbywania co najmniej 15 godzin szkoleń zawodowych rocznie z wybranych tematów określonych w załączniku do ustawy. Pozostałe zmiany polegają na przeniesieniu informacji dotyczącej wykonywania przez brokera innej działalności niż działalność brokerska oraz – w przypadku brokerów będących osobami prawnymi - informacji o zaangażowaniu osób wchodzących w skład zarządu w innych podmiotach wykonujących działalność brokerską, do części II sprawozdania „Informacje o wykonywanej działalności brokerskiej” z części I „Podstawowe dane brokera”. Zmiany te mają charakter porządkowy.

Należy zaznaczyć, że informacje o wykonywaniu przez brokera innej działalności gospodarczej niż działalność brokerska umożliwi organowi nadzoru dokonanie oceny i weryfikacji, czy dany broker wykonuje działalność brokerską zgodnie z odpowiednio art. 30 ust. 1 pkt 6 lub art. 30 ust. 3 pkt 6 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, tzn. czy nie pozostaje w relacjach, które mogłyby zagrażać:

- 1) w przypadku brokera ubezpieczeniowego wykonywaniu działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń z zachowaniem wymogów określonych w art. 7 ust. 1 tej ustawy;
- 2) w przypadku brokera reasekuracyjnego wykonywaniu działalności w zakresie dystrybucji reasekuracji z zachowaniem obowiązku postępowania uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie.

Szczegółowy zakres informacji zawartych w części III sprawozdania „Podstawowe informacje finansowe” został określony w § 2 ust. 4 projektu rozporządzenia. W przypadku brokerów ubezpieczeniowych zakres informacji zawartych w części III sprawozdania będzie odpowiadał zakresowi informacji zawartych w formularzach dotychczas przekazywanych na żądanie organu nadzoru i obejmował dane dotyczące przychodów brokera z działalności brokerskiej w roku kalendarzowym, w tym przychodów z tytułu prowizji brokerskiej w roku

kalendaryzowym, liczbę umów ubezpieczenia zawartych przez poszczególne zakłady ubezpieczeń za pośrednictwem brokera i dane o wysokości prowizji brokera oraz dokonanie przez brokera oceny współpracy z poszczególnymi zakładami ubezpieczeń. Ocena współpracy z poszczególnymi zakładami ubezpieczeń dokonywana przez brokera nie stanowi informacji finansowej. Tym niemniej przeniesienie oceny współpracy do części II sprawozdania „Informacje o wykonywanej działalności brokerskiej” zmniejszyłoby czytelność i przejrzystość formularzy sprawozdawczych sporządzanych przez brokerów ubezpieczeniowych. W ocenie projektodawcy przedstawianie danych i informacji o współpracy z zakładami ubezpieczeń, tj. podstawowych danych finansowych i oceny współpracy w jednej części formularza sprawozdawczego jest rozwiązaniem praktycznym, ułatwiającym brokerom wypełnienie formularza.

W przypadku brokerów reasekuracyjnych analogicznie jak w sprawozdaniach przekazywanych na żądanie organu nadzoru, zakres przedstawianych informacji będzie obejmował dane o przychodach z tytułu działalności brokerskiej oraz wykaz umów reasekuracji, innych niż umowy reasekuracji finansowej, zawartych za pośrednictwem brokera, w tym informację o prowizji brokera. Ponadto zgodnie z § 2 ust. 4 pkt 2 lit. c projektu rozporządzenia brokerzy reasekuracyjni zostaną zobowiązani do przedstawiania informacji o zawartych umowach reasekuracji finansowej. Informacje o zawartych umowach reasekuracji finansowej będą obejmować strony umowy (nazwa cedenta i reasekuratora) oraz dane o prowizji należnej brokerowi od cedenta i reasekuratora.

Zgodnie z § 3 projektu rozporządzenia sprawozdania z działalności brokerskiej będą sporządzane przez brokerów na formularzach, których wzory zostaną określone w Załącznikach nr 1-4 do rozporządzenia. Zgodnie z niniejszym projektem, załączniki nr 1,2,3 i 4 określają odpowiednio wzór formularza sprawozdawczego dla brokera ubezpieczeniowego będącego osobą fizyczną, brokera reasekuracyjnego będącego osobą fizyczną, brokera ubezpieczeniowego będącego osobą prawną oraz brokera reasekuracyjnego będącego osobą prawną. Zakres danych zawartych w sprawozdaniu sporządzanym przez brokera został określony w § 2 projektu rozporządzenia. Proponowane różnice w treści załączników 1-4 w stosunku do treści odpowiednich formularzy utworzonych przez organ nadzoru zostały omówione w części uzasadnienia dotyczącej szczegółowego zakresu sprawozdań z działalności brokerskiej.

Zgodnie z proponowaną regulacją zawartą w § 4 projektu rozporządzenia kwoty wykazywane w sprawozdaniu z działalności brokerskiej będą wyrażane w złotych z dokładnością do pełnych złotych.

Proponowana regulacja zawarta w § 5 projektu rozporządzenia określa częstotliwość sporządzania sprawozdań (§ 5 ust. 1) oraz termin przedstawiania sprawozdania z działalności brokerskiej organowi nadzoru (§ 5 ust. 2). Zgodnie z dotychczas stosowaną praktyką sprawozdania z działalności brokerskiej będą sporządzane z częstotliwością roczną. Sprawozdanie z działalności brokerskiej będzie sporządzane za okres roku kalendarzowego. Proponuje się, aby brokerzy przedstawiali organowi nadzoru sprawozdania w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku kalendarzowym, za który jest przedstawiane

sprawozdanie. Taki termin pozwoli brokerom na sporządzenie i dokonanie weryfikacji sprawozdania.

Proponowana regulacja zawarta w § 6 projektu rozporządzenia określa formę i sposób sporządzania sprawozdania z działalności brokerskiej oraz sposób jego przedstawiania organowi nadzoru. Proponuje się wprowadzenie składania sprawozdań z działalności brokerskiej z wykorzystaniem bezpłatnego formularza elektronicznego udostępnionego na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego. Takie rozwiązanie znacznie przyspieszy proces przygotowywania i składania tych sprawozdań. Organ nadzoru będzie udostępniał na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej, adres elektroniczny pod którym udostępniony jest bezpłatny formularz elektroniczny. Proponuje się uwierzytelnienie brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego za pomocą profilu zaufanego. Rozwiązanie wykorzystujące profil zaufany jest bowiem proste i bezkosztowe. Ponadto, założenie takiego profilu jest szybkie i możliwe np. za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej czy w placówce pocztowej. Sprawozdanie z działalności brokerskiej będzie składane w przypadku brokera będącego osobą fizyczną przez brokera albo osobę uprawnioną, natomiast w przypadku brokera będącego osobą prawną przez osobę uprawnioną. Projekt rozporządzenia zobowiązuje brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego do składania do organu nadzoru dokumentu zawierającego informacje o osobach uprawnionych do przedstawiania sprawozdania z działalności brokerskiej. Dokument będzie zawierał dane identyfikujące brokera oraz dane osobowe osoby uprawnionej, obejmujące imię lub imiona i nazwisko oraz numer PESEL lub, jeżeli taki numer nie został nadany, numer paszportu, numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość. W przypadku brokera będącego osobą fizyczną dane identyfikujące brokera będą obejmować imię i nazwisko, numer PESEL, lub, jeżeli taki numer nie został nadany, numer paszportu, numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, siedzibę i adres, numer NIP, firmę pod którą broker wykonuje działalność oraz numer i datę wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej. W przypadku brokera będącego osobą prawną dane identyfikujące brokerów będą obejmować firmę, numer w rejestrze przedsiębiorców w KRS, siedzibę i adres podmiotu oraz numer i datę wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej. W odniesieniu do brokerów lub osób uprawnionych do składania sprawozdań z działalności brokerskiej, którzy nie posiadają danych niezbędnych do uzyskania profilu zaufanego (np. numeru PESEL), projekt rozporządzenia przewiduje możliwość złożenia sprawozdania z działalności brokerskiej w formie pisemnej. W takim przypadku ww. osoby wypełnią wniosek na formularzu elektronicznym dostępnym na stronie internetowej organu nadzoru, następnie po jego wydrukowaniu i podpisaniu złożą w organie nadzoru. Zaproponowane rozwiązanie składania sprawozdań z działalności brokerskiej dla osób nieposiadających danych niezbędnych do uzyskania profilu zaufanego nie będzie w sposób znaczący odbiegać od podstawowego sposobu, tj. w formie elektronicznej z wykorzystaniem profilu zaufanego. Broker będący osobą fizyczną, który nie posiada numeru PESEL, może także przekazać organowi nadzoru informację o osobie uprawnionej do złożenia wniosku o zmianę wpisu, która taki numer posiada. Wówczas osoba uprawniona składa wniosek w formie elektronicznej z wykorzystaniem profilu zaufanego.

Zgodnie z proponowaną regulacją zawartą w § 8 projektu rozporządzenia proponowane rozporządzenie wejdzie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia. Data ta uwzględnia okoliczności związane z utworzeniem przez organ nadzoru nowego rejestru pośredników ubezpieczeniowych przy jednoczesnym wyłączeniu obecnie funkcjonującego rejestru. Uzasadnia to odstąpienie od wynikającej z postanowień uchwały Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205) zasady ustalania na dzień 1 stycznia albo 1 czerwca daty wejścia w życie przepisów określających warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, str. 42).

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Ministra Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa, w związku z § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Żaden podmiot nie zgłosił uwag w tym trybie.

Zawarte w projekcie regulacje nie będą mieć istotnego wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646). Zakres informacji zawartych w sprawozdaniu z działalności brokerskiej nie będzie różnił się znacząco od zakresu informacji zawartych w sprawozdaniu sporządzanym przez brokerów na corocznie na żądanie organu nadzoru.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.